

Türkiye’de çocuk edebiyatı, düşük oranına karşın çeviri ürünlerin belirlediği bir alandır. Ama bu gerçek, dünya çocuk edebiyatının uyumlu biçimde Türkçe’ye aktarıldığı ve dönemin edebiyat anlayışlarının ve ürünlerinin bizdeki çocuk edebiyatının gündemine taşındığı anlamına gelmiyor. Aydınlanmacı ve didaktik anlayış egemenliğinden bir şey yitirmemiş ve bu konumu sarsacak nitelikteki yabancı edebiyat ürünleri istisnalar dışında yakın zamana kadar rağbet görmemiştir. İstisnalar arasında yer aldığını düşündüğümüz Lindgren, Gosciny gibi yazarlar dünya çapındaki ünleri sayesinde Türkiye edebiyat dünyasındaki yerlerini almışlardır. Yerli ürünler arasında da yenilikçi ürünler denemeler düzeyinde kalmıştır. Yaşar Kemal, Yazarlar Sendikası başkanlığı sırasında Oktay Akbal çocuk edebiyatına bütün olarak karşı çıkmıştır. Batı’da çocuk edebiyatının dar didaktik sınırlar içinde kaldığı dönemlerde de edebiyatçılar cephesinde benzer karşı çıkışlar yaşanmıştır. Mevcut çocuk edebiyatının durumuna bakarak çocuk edebiyatının varlığına karşı çıkmak anlaşılabilir; ama bunu çocuk edebiyatının varlığına karşı çıkma nedeni sayamayız. Özel olarak çocuklara yönelik bir edebiyatın çocuk gerçekliğiyle çok yönlü ilişkiler kurması olanaklıdır (aynı şey gençler için de geçerlidir). Modern çağda çocuk edebiyatının tarihsel gelişimi, çocuk edebiyatının bu işlevi üstlenebileceğini göstermiştir. Bu gelişmeyi izleyebilmenin her zaman olduğu gibi en kolay yollarından biri de dünya çocuk edebiyatından güncel ürünlerin dilimize çevrilmesidir.

Çocuk edebiyatının izlediği çizgi ve ulaştığı etkinlik toplumsal koşulların ve kültür politikalarının bir uzantısı olmuştur. Bazı eksiklerin ve yetersizliklerin sorumluluğunu yazarlarda, çevirmenlerde ve yayıncılarda bulmak veya devletin yeterince ilgi göstermediğini söylemek bu ilişkiyi göz ardı etmek olur. Dolayısıyla sorunun esas kaynağını çocukluğa bakışta aramak durumundayız. Çocukluğa, aşılması gereken bir dönem olarak bakıldığı ve çocuk edebiyatı, bu geçici dönemde çocuğu belli hedefler doğrultusunda eğitmenin aracı olarak görüldüğü sürece çocuk edebiyatı bağımsız bir edebiyat alanı oluşturamaz. İdeolojik anlamda çocuk edebiyatına tüm kesimlerce büyük önem verilse bile, çocuk edebiyatı, bir edebiyat alanı olarak saygın bir yer kazanamaz ve kazanamamaktadır.

Çocuk edebiyatı alanındaki yayıncılık ve yazarlık koşullarına bakmak bu durumu görmek için yeterlidir. İsteyen istediği anda bir